

Terveyskeskusten hammaslääkärien
toimenpideluettelon soveltamisohjeet

TERVEYSKESKUSTEN HAMMASLÄÄKÄRIEN TOIMENPIDELUETTELON SOVELTAMISOHJEET

1

Yleistä

Terveyskeskusten hammaslääkärien 1.9.2005 voimaan tulevaan toimenpideluetteloon tehtiin sekä rakenteellisia että materiaalisia muutoksia aikaisempaan verrattuna. Toimenpideluetteloon sisällytettiin THL-koodien lisäksi vastaava Stakesin suun terveydenhuollon toimenpideluokituksen koodi (jäljempänä Stakesin koodi) ja samalla toimenpiteiden otsikot pyrittiin yhdenmuokaistamaan. Toimenpideluettelo on yleiskirjeen liitteenä 4 ja siitä tullaan painamaan myös uusi julkaisu (Terveyskeskusten lääkärien ja hammaslääkärien toimenpideluettelot).

2

Muuttumattomat toimenpidekoodit

Muutama toimenpide säilyi muutoksessa täysin ennallaan. Muuttumattomina pysyneet koodit ovat 211, 217, 222, 405, 406, 409, 410, 417, 503, 517, 519 ja 607.

3

Toimenpiteen sisältö muuttumaton

Muutamiin toimenpiteisiin tehtiin tekstimuutoksia, joilla ei ole vaikutusta toimenpiteen sisältöön (esim. otsikko). Osassa muutos toteutettiin samaa tarkoittavien toimenpiteiden yhdistämisellä Stakesin koodien mukaiseksi.

Seuraavat toimenpidekoodit pysyvät entisellään 212, 213, 219, 303, 404, 502, 506, 507, 510, 513, 514, 515, 520 ja 603.

Entinen toimenpide 414 poistettiin, mutta sama toimenpide entisine sisältöineen löytyy toimenpidekoodista **460**. Samoin entisestä toimenpiteestä 515, osa on siirretty toimenpidekoodiin **424**.

Toimenpide **420** taas on muodostettu yhdistämällä entiset toimenpiteet 418 ja 420 yhdeksi toimenpiteeksi. Eroa ei enää tehdä virka-/vapaa-aikana annettavaan puhelinneuvontaan.

4

Poistetut toimenpiteet

Kokonaan poistettuja toimenpidekoodeja ovat 203 ja 403. Entinen toimenpidekoodi 111 poistettiin yhdistämällä se toimenpiteen **214** yhteyteen.

Entinen toimenpidekoodi 102 yhdistettiin toimenpidekoodin 105 kanssa, ja kokonaisuus siirrettiin toimenpiteeksi **308**.

Entiset toimenpidekoodit 104, 216 (ja 411) on osittain sisällytetty kiireellistä ensiapua tarvitsevan potilaan tutkimukseen, toimenpiteeseen **456**. Toimenpide 306 on taas kokonaan yhdistetty toimenpiteeseen **456**.

5

Toimenpide jaettu kahdeksi eri ryhmän toimenpiteeksi

Entinen toimenpidekoodi 522, 1-kanavaisen hampaan juurihoito on eriytetty uudeksi toimenpiteeksi **455**, joka sisältää avauksen ja laajennuksen sekä uudeksi toimenpiteeksi **421**, joka sisältää juurentäytön.

Samoin entinen toimenpidekoodi 604, 2- tai useampikanavaisen hampaan juurihoito on muodostettu uudestaan siten, että 2-juurikanavaisen hampaan osalta uudet toimenpidekoodit ovat **523** (juurikanavien avaus ja laajennus) ja **458** (hampaan juurentäyttö). 3- tai useampi kanavaisen hampaan osalta vastaavat uudet toimenpidekoodit ovat **610** ja **459**.

Myös toimenpidekoodi 302 on jaettu jättämällä osa toimenpiteeseen **302** ja loput on eriytetty erittäin vaativien toimenpiteiden osuudeksi, toimenpidekoodiksi **422**.

6

Toimenpide jaettu kahdeksi saman ryhmän toimenpiteeksi

Jakamalla osa toimenpiteistä kahdeksi saman ryhmän toimenpiteeksi on saatu aikaan vastaavuus Stakesin koodeihin.

Entinen toimenpidekoodi 402 on jaettu toimenpidekoodeihin **402** ja **423**.

Samoin on menetelty entisen toimenpidekoodin 518 osalta, joka on jaettu toimenpidekoodeihin **518** ja **524**.

7

Toimenpideryhmä (ja koodi) entinen, toimenpiteen sisältö muuttunut

Toimenpiteestä 204 on poistettu irtokojeet, joka on siirretty oikomishoidon suunnittelukoodiin **309**. Toimenpiteeseen 205 on lisätty suun kautta annettava esilääkitys (p.o.).

Toimenpiteen 305 otsikkoa on yksinkertaistettu ja samalla toimenpiteeseen on lisätty hampaiston röntgentutkimuksen (EB1HA ja EB1MA) lausunto. Toimenpiteen osalta on huomattava, että lausunto on aina kirjallinen ja käsittää koko tutkitun alueen kaikkien löydösten tulkinnan diagnooseineen (ICD-10) (EB1HA) tai kefalometrisen analyysin (EB1MA).

Toimenpiteen 412 otsikko on muutettu Stakesin koodin mukaiseksi. Toimenpiteen proteesireunojen hiomiset on osittain sisällytetty toimenpiteeseen **456**. Kruunun irrotus ja uudelleen sementointi sekä fasetin korjaus ovat itsenäisiä työmäärältään suurempia toimenpiteitä, jotka taas on siirretty toimenpiteisiin **453**, **454** ja **525**.

Toimenpiteestä 601 (levyproteesit) on implanttikantoiset proteesit siirretty toimenpiteeseen **703**.

Osa toimenpiteestä 606 (implantin asettaminen) on siirretty toimenpiteeksi **705**.

8

Ryhmän nosto ja sisällön muutos

Entinen toimenpidekoodi 101 poistettiin siirtämällä se 2. ryhmän toimenpiteeksi **226**. Samalla toimenpiteestä poistettiin ns. riskipotilaan uusintatutkimus.

Entisestä toimenpidekoodista 105, koepalan otto siirrettiin 3. ryhmään toimenpiteeksi **308**. Samalla siihen sisällytettiin toimenpide 102, tulosten tulkin- ja jatko-hoitoon ohjaus.

Toimenpidekoodi 107 jaettiin itsenäisiksi toimenpiteiksi Stakesin luettelon mukaisesti. Toimenpiteestä poistettiin kokonaan jäljennösten otto. Muut toimenpiteet siirrettiin 2. ryhmän toimenpiteiksi **225, 227, 228 ja 229** kuitenkin siten, että muista kuin oikomiskojeen laittamisesta (ristikumiveto+nupit) maksetaan ryhmän palkkio kertoimella 0,5.

Toimenpidekoodi 108 nostettiin ryhmän 2, toimenpiteeksi **223**. Palkkio maksetaan kertoimella 0,5.

Toimenpidekoodi 110 nostettiin myös ryhmän 2, toimenpiteeksi **224** ja samalla toimenpidettä koskevat rajoitukset poistettiin. Palkkio maksetaan kertoimella 0,5 ja ainoastaan kerran käyntikertaa kohden.

Toimenpidekoodi 221 siirrettiin ryhmään 3, toimenpiteeksi **310**.

Toimenpidekoodi 411 taas siirrettiin ryhmään 4B, toimenpiteeksi **456**. Samalla uuteen toimenpiteeseen yhdistettiin myös entinen toimenpidekoodi 306 ja osa entisestä toimenpiteestä 216.

Entinen toimenpidekoodi 415 muutettiin kahdeksi eri toimenpiteeksi **708** (korkeintaan 6 hammasta) tai **709** (vähintään 7 hammasta), kuten Stakesin luettelossakin. Kumpi toimenpide on kyseessä, riippuu hampaiden määrästä.

9

Siirto ylemmäs, sisältö sama

Entinen toimenpidekoodi 414 siirrettiin toimenpiteeksi **460** (paro, vaativa) ja entinen toimenpidekoodi 521 siirrettiin osittain toimenpiteeksi **609 ja 701** (paro, erittäin vaativa). Entinen toimenpidekoodi 608 taas siirrettiin 7. ryhmään, toimenpiteeksi **706**.

Entinen toimenpidekoodi 504 (flap-leikkaus) siirrettiin 6. ryhmän toimenpiteeksi **606**.

Entinen toimenpidekoodi 509 (metallirunko) liittyy 7. ryhmän toimenpidekoodiin **704**.

Entisestä toimenpiteestä 601 (levyproteesi) irrotettiin implanttikantoiset koko- ja osaproteesit itsenäiseksi toimenpiteeksi **703**. Muutos pohjautuu Stakesin luetteloon.

Toimenpide **705** (implantin asettaminen) irrotettiin vanhasta toimenpidekoodista 606 itsenäiseksi toimenpiteeksi. Muutos pohjautuu Stakesin luetteloon.

10

Uudet toimenpidekoodit

Toimenpidekoodi **451** on kahden pinnan suun ulkopuolella tehty täyte. Toimenpide koostuu osittain entisistä toimenpidekoodeista 402 ja 602. Toimenpide suoritetaan kahdella eri käyntikerralla.

Toimenpidekoodi 452 on kolmen pinnan suun ulkopuolella tehty täyte. Toimenpide koostuu osittain entisistä toimenpidekoodeista 402 ja 602. Toimenpide suoritetaan kahdella eri käyntikerralla.

Toimenpidekoodi **424** on vaikea hampaan poisto. Uudistuksella pyritään selvittämään aikaisempaa käytäntöä, jolloin käytössä olivat toimenpidekoodit 217 ja 515, joita kumpaakin käytettiin. Toimenpiteen käytölle on kuitenkin asetettu selvät edellytykset.

Toimenpidekoodi **525** (hammassillan irrottaminen), sisältyi aikaisemmin toimenpidekoodiin 412.

Toimenpidekoodit **701** ja **710** ovat sisältyneet aikaisemmin 5. ryhmän toimenpiteeseen 521.

Toimenpidekoodi **702** (parodontologinen läppäleikkaus), joka aikaisemmin sisältyi osana toimenpidettä 606.

Toimenpidekoodi **707** on vastaanotolla valmistettava hammassilta mm. kuituvahvikkeet, esim. Stick.

11

Muista toimenpidekoodeista, joiden koodinumero on säilynyt ennallaan

Toimenpidekoodissa 214 selitysteksti on muutettu samanlaiseksi kuin Stakesin SV-koodissa ja samalla lisättiin sanat ”muun hammashoidon yhteydessä”.

Toimenpidekoodeissa 407, 505, 521 ja 605 toimenpiteen tekstiä muutettiin Stakesin koodien tekstiä vastaavaksi ja samalla toimenpiteiden aikarajojen kirjaamismuotoihin tehtiin muutoksia/tarkennuksia. Toimenpidekoodissa 413 poistettiin 30 minuutin aikarajoitus. Lisäksi entisestä toimenpidekoodista 602 poistettiin Fasadit tätemateriaalista ja siirrettiin ne THL ryhmään 4B, toimenpiteisiin **451** ja **452**.

12

Tutkimukset ja hoitosuunnitelmat

Periaatteena uudistuksessa oli tutkimuksen ja hoitosuunnitelman eriyttäminen, jolla haluttiin saada tilanne vastaamaan käytäntöä. Hoitosuunnitelman tekeminen ja kliininen tutkimus tehdään yleensä samalla käynnillä vain järjestelmällisessä hoidossa oleville potilaille. Muiden potilaiden osalta tämä ei yleensä onnistu.

Toimenpide 301, järjestelmällisessä hoidossa olevan potilaan tutkimus palautettiin pienin muutoksin toimenpideluetteloon liitteen 2 3 §:stä. Toimenpiteestä maksettava palkkio maksetaan vain yhdelle hammaslääkärille ja ns. välivuoden palkkio maksetaan entisen yhden kalenterivuoden sijaan enintään kahdelta kalenterivuodelta kulloinkin uuden tutkimuksen tehneelle hammaslääkärille. Mikäli toimenpidepalkkio maksetaan järjestelmällisessä hoidossa olevasta potilaasta, palkkiota ei makseta uuden potilaan tutkimuksesta toimenpiteen 450 mukaan.

Uusi toimenpide **307** on lähetepotilaan kirjallinen hoitosuunnitelma, joka sisältyi aikaisemmin entiseen toimenpiteeseen 305.

Uusi toimenpide **309**, oikomishoidon kojesuunnittelu, joka aikaisemmin kirjattiin mm. tutkimukseen, hoidonsuunnitteluun. Toimenpide on erillinen toimenpide, joka löytyy Stakesin luettelosta kolmena eri asteena. Toimenpiteeseen 309 sisältyy em. Stakesin kolme eri astetta.

Toimenpide 416 muutettiin siten, että se koskee pelkästään tutkimusta. Suunnittelussa voidaan käyttää koodia 409. Soveltamisalarajoitus on sama kuin aiemmin.

Uutena toimenpiteenä luetteloon otettiin uuden potilaan tutkimus **450**. Uudella potilaalla tarkoitetaan potilasta, jolla ei ole merkintöjä tutkimuksesta ja hoitosuunnitelmasta viimeisten kolmen vuoden ajalta eikä potilas myöskään ole em. järjestelmällisen hoidon piirissä. Potilaan ikä tutkimuspäivänä on jaoteltu kuten toimenpiteessä 301 kuitenkin siten, että ikäjakauma alkaa vasta 6 vuodesta ylöspäin. Uuden potilaan tutkimuksesta maksetaan palkkio kuten järjestelmällisen hoidon piirissäkin olevasta potilaasta.

Uusi toimenpide **425** on myös uuden potilaan hoitosuunnitelma, jolla tehdään pitkäntähtäimen suunnitelma ehkäisevän, korjaavan ja ylläpitohoidon sekä työnjaon ja hoidon jaksotuksen suhteen.

Uuden potilaan tutkimus on vaativampi tutkimus kuin järjestelmällisessä hoidossa olevan (ns. recall-potilaan). Myös Stakesin luettelossa on erotettu uusi potilas ja ns. järjestelmällisessä hoidossa oleva.

Toimenpide 516 on muutettu pelkästään tutkimukseksi.

Uusi toimenpide **457** on vaativa erikoisalojen suunnittelu. Toimenpide perustuu toimenpiteen 516 tutkimukseen, jonka sisältö rajaa käytön.